

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Щоб наша правда не пропала,
Щоб наше слово не вмирало
Т. Шевченко

**МАТЕРІАЛИ
ДО ФРАЗЕОЛОГІЧНОГО СЛОВНИКА
ЦЕНТРАЛЬНОЇ СЛОБОЖАНЩИНИ
(ХАРКІВЩИНИ)**

Підготовлено і видано за сприяння Центру краєзнавства
ХНУ імені В.Н. Каразіна і Фонду фундаментальних, прикладних
і пошукових науково-дослідних робіт ХНУ імені В. Н. Каразіна

Харків – 2015

УДК (038)811.161.2'28
ББК 81.2 УКР-4
С13

Рецензенти:

Л. А. Лисиченко – доктор філологічних наук, професор Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди;

І. В. Муромцев – кандидат філологічних наук, професор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

*Затверджено до друку рішенням Вченої ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 3 від 24.02.2014 р.)*

Сагаровський А. А.

С 13   Матеріали до фразеологічного словника Центральної Слобожанщини (Харківщини) / А. А. Сагаровський. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 228 с.

ISBN 978-966-285-164-9

Робота містить понад 3000 фразеологізмів (у широкому розумінні поняття), засвідчених у говірках 440 населених пунктів Харківської області; частково використано відповідний матеріал (ФО), що територіально співвідноситься з теперішньою Харківщиною, зі *Словаря української мови (за ред. Б. Грінченка) й Словника мови творів Г. Квітки-Основ'яненка*. Кожну фразеологічну одиницю витлумачено й супроводжено достатнім інформативним природним контекстом. Лінгвістам, літературознавцям, історикам, етнографам, краєзнавцям, фольклористам, учителям-гуманітаріям, студентам, учням – усім, кого інтересує народне мовлення.

**УДК (038)811.161.2'28
ББК 81.2 УКР-4**

ISBN 978-966-285-164-9

© Сагаровський А. А., 2015
© Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2015
© Літвінова О. О., макет обкладинки, 2015

ЗМІСТ

Передмова.....	5
Основні умовні скорочення	11
А.....	12
Б.....	15
В.....	28
Г.....	44
Ґ.....	59
Д.....	59
Е.....	76
Є.....	76
Ж.....	76
З.....	81
И.....	87
І.....	88
Ї.....	89
Й.....	90
К.....	90
Л.....	110
М.....	116
Н.....	128
О.....	134
П.....	140
Р.....	161

—— ЗМІСТ ——

С.....	170
Т.....	191
У.....	197
Ф.....	202
Х.....	203
Ц.....	209
Ч.....	212
Ш.....	217
Щ.....	221
Ю.....	222
Я.....	223